

Dödsdansen

Varför är det så ont om goda nyheter och positiva visioner och varför är vi så uppfyllda av eländesbeskrivningar och negativa bilder? Frågan kan ju synas lite naiv just nu då världen står på tröskeln till en ny världsordning, just nu då missilerna faller likt förgiftade tårar över Iraks folk. Men bortom detta, i vår lokala vardag, kvarstår frågan.

En av förklaringarna kan vara medias benägenhet till dödsdansen i stället för glädjeskutt. Nu gäller detta för all del inte all mediabevakning. En bekant och skrivarkollega påpekade skillnaden mellan näringslivsbevakande journalistik och bevakning av den offentliga sektorn å ena sidan samt sportjournalistik å andra sidan. Tänk om sportjournalister skulle bevaka och beskriva sina intresseområden på samma sätt som t.ex. den offentliga sektorn beskrivs. Då skulle en fotbollsmatch beskrivas via hur många av spelarna som är skadade, hur arga de inte uttagna spelarna är på tränaren samt hemmahos reportage hos dem som inte ens ids gå på träningen. Bollen är inte rund, gräset är inte grönt (och lutar dessutom åt fel håll) för att inte tala om att vädret är alldeles för vackert för att spela i. Om någon skulle beskriva ett insparkat mål så får nog detta i så fall ses som ett olycksfall i arbetet och ett flagrant bevis på det ojämlika i att någon skall få göra mer mål än någon annan. Tänk om en friidrottstävling skulle beskrivas på samma sätt som näringslivet bevakas. Då skulle antagligen världsmästarhoppet i höjdhopp bara beskrivas som ännu ett hopp i serien mot nästa rivning. Ett sjuttonmeters hopp i tresteg måste ses som resultatet av en tveksam hoppjerka som inte kan bestämma sig över vilket ben han skall stå på. Aldrig mer skulle man höra euforiska reportrar som exalterat vrålar: "Den glider i mål".

Hur var det då med de negativa visionerna? Först av allt så måste vi nog konstatera att vi, som så många generationer före oss, har en tendens att vara historielösa. Det är lätt att falla för uttryckssätt som att "det var bättre för" och "ingenting blir som det har varit". Verkligheten är i stället att vi i Sverige idag sannolikt aldrig, objektivt sett, har haft det bättre sett i ett längre historiskt perspektiv. Titta bara på barnadödligheten, livslängden, de medicinska landvinningarna, utbildningsnivåerna, medelinkomsterna, biltätheten, bostadsstandarden etc. I ett kortare perspektiv så kan vi kanske se vissa negativa subtrender och tråkiga förändringar men på ett övergripande plan har vi i Sverige det materiellt sett bättre än någon generation före oss. Ändå fokuserar vi hela tiden mentalt och medialt på tillvarons negativa aspekter. I stället för att glädja oss åt att sjukvården idag kan bota sjukdomar som för bara några år sedan var obarmhärtiga dråpare så uttalar vi förtvivlan över att sjukvården via sina besparingar håller på att gå under. I stället för att glädja oss över enskilda företags framgångar så förgiftas vårt sinne av tankar om det orättvisa i att vissa har framgång. Vän av ordning kan säkert invända att även denna åsikt uttrycktes bättre förr. Redan prins Hamlet var ju inne på dessa tankebanor i sin berömda monolog:

"Så går beslutsamhetens friska hy
I eftertankens kranka blekhet över;
Och företag av märg och eftertryck
Vid denna tanke slinta ur sin bana
Och mista namnet handling."

Mot Shakespeare står man sig slätt men inte desto mindre visar även prins Hamlet på behovet av positiva visioner. Om man för ett ögonblick återgår till att använda sporten som en metafor för att beskriva detta så vet alla, soffexperter och andra, betydelsen av mental samling och motivation om man vill göra sportsliga stordåd. Den höjdhopperska som inte tror att hon kan hoppa över ribban framför henne kommer heller aldrig att göra det. Lika fullt begär vi t.ex. att den offentliga sektorns alla medarbetare skall hålla uppe

motivationen och arbetslusten trots att de hela tiden matas med beskrivningar och upplevelser av den egna nedrustningen och undergången. Så går beslutsamhetens friska hy i eftertankens kranka blekhet över.

Hur kan då ett land som både har det bättre än någonsin före, samtidigt, framförallt inom den offentliga sektorn, uppleva att man sitter på ett glidande plan som leder rätt ner i avgrunden? Det är här som de positiva visionerna och de goda nyheterna kommer in. Man kan inte sträva mot negativa visioner med bibehållande av självkänsla och livsbejakelse. När Moses ledde de israeliska stammarna ut från Egyptens land så var det inte rädslan för förföljarna som drev israelerna framåt, det var den gemensamma tron på ett bättre land och en bättre tillvaro som var drivkraften. På samma sätt är det med alla oss människor. Vi måste få samla oss runt visioner som är livsbejakande och positiva. Vi måste få bekräftelser och känna att vi alla är viktiga i arbetet med att uppfylla dessa visioner. Kraften i detta får aldrig undervärderas, här har våra offentliga och privata ledare en gigantisk uppgift som idag inte sköts bra. Kunde Moses och israelerna få havet att dela sig framför dem så kan vi säkert hantera den offentliga sektorns problem, de galloperande sjukskrivningarna och vårt behov av ekonomisk tillväxt. En första början skulle kunna vara att sportjournalisterna får ta över den mediala bevakningen av den offentliga sektorn och näringslivet